EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

26. märts 2009 *

Kohtuasjas C-113/07 P,

mille ese on Euroopa Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 23. veebruaril 2007 esitatud apellatsioonkaebus,

Selex Sistemi Integrati SpA, asukoht Rooma (Itaalia), esindajad: *avvocato* F. Sciaudone, *avvocato* R. Sciaudone ja *avvocato* D. Fioretti,

apellant,

teised menetlusosalised:

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: V. Di Bucci ja F. Amato, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja esimeses astmes,

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

Euroopa Lennuliikluse Ohutuse Organisatsioon (Eurocontrol), esindajad: *Rechtsanwalt* F. Montag ja *Rechtsanwalt* T. Wessely,

menetlusse astuja esimeses astmes,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees C. W. A. Timmermans ning kohtunikud K. Schiemann, P. Kūris (ettekandja), L. Bay Larsen ja C. Toader,

kohtujurist: V. Trstenjak,
kohtusekretär: vanemametnik L. Hewlett,

arvestades kirjalikku menetlust ja 8. mai 2008. aasta kohtuistungit,

olles 3. juuli 2008. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Apellatsioonkaebuses palub SELEX Sistemi Integrati SpA (edaspidi „Selex”) tühistada Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohtu 12. detsembri 2006. aasta otsus kohtuasjas T-155/04: Selex Sistemi Integrati *vs.* komisjon (EKL 2006, lk II-4797; edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus”), millega viimane jättis rahuldamata nõude tühistada või muuta Euroopa Ühenduste Komisjoni 12. veebruari 2004. aasta otsus (edaspidi „vaidlusalune komisjoni otsus”), millega jäeti rahuldamata hageja kaebus Euroopa Lennuliikluse Ohutuse Organisatsiooni (Eurocontrol) EÜ asutamislepingu konkurentsialaste sätete väidetava rikkumise kohta.

I. Vaidluse taust

2 Selex tegutseb lennuliikluse korraldamise süsteemide sektoris alates 1961. aastast. 28. oktoobril 1997 esitas ta nõukogu 6. veebruari 1962. aasta määruse nr 17, esimene määrus asutamislepingu artiklite [81] ja [82] rakendamise kohta (EÜT 1962, 13, lk 204; ELT eriväljaanne 08/01, lk 3) artikli 3 lõike 2 alusel komisjonile kaebuse, milles ta teatas turgu valitseva seisundi kuritarvitamisest ja konkurentsi moonutamisest Eurocontroli poolt.

3 Kaebuses väideti, et intellektuaalomandi õiguste haldamise kord, mis puudutab lennuliikluse korraldamiseks vajalike uute seadmete ning süsteemide prototüüpide arendamise ja omandamise kohta Eurocontroli sõlmitud lepinguid, loob faktilisi monopole selliste süsteemide tootmiseks, mida Eurocontrol edaspidi standardib. Kaebuses leiti, et niisugune olukord on seda enam tõsisem, et nende prototüüpide omandamisel ei järginud Eurocontrol läbipaistvuse, avalikkuse ja mittediskrimineeri-

mise põhimõtteid. Lisaks märgiti kaebuses, et kuna Eurocontrol tegeles siseriiklikele ametivõimudele nende palvel abi osutamisega, olid prototüüpe müüvad ettevõtjad siseriiklike ametivõimude korraldatavate seadmete riigihangete korral konkurentidega võrreldes oluliselt soodsamas olukorras.

4 Vaidlusaluses komisjoni otsuses jättis komisjon kaebuse rahuldamata. Pärast seda, kui komisjon jõudis järeldusele, et ühenduse konkurentsieeskirjad kohalduvad üldjuhul ka rahvusvahelistele organisatsioonidele tingimusel, kui asjassepuutuv tegevus on käsitletav majandustegevusena, leidis ta esiteks, et kaebuse esemeks olev tegevus ei ole majandustegevus, mistõttu ei saa Eurocontroli pidada ettevõtjaks EÜ artikli 82 tähenduses, ja et igal juhul ei ole see tegevus selle artikliga vastuolus. Seejärel täpsustas ta, et Eurocontroli standardite koostamise, standardimise ja heakskiitmise tegevus ei ole „ettevõtja tegevus", et selle organisatsiooni prototüüpide omandamise ja intellektuaalomandi õiguste haldamise tegevuste osas ei tuvastatud konkurentsieeskirjade rikkumist ja et siseriiklikele ametivõimudele abi osutamise tegevus ei ole majanduslikku laadi tegevus.

II. Menetlus Esimese Astme Kohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

A. *Menetlus Esimese Astme Kohtus*

5 Esimese Astme Kohtu kantseleile 23. aprillil 2004 esitatud hagiavalduses palus Selex vaidlusaluse komisjoni otsuse tühistamist või muutmist.

6 Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 116 lõike 6 alusel anti Eurocontrolile 25. oktoobri 2004. aasta määrusega luba komisjoni nõuete toetuseks menetlusse astuda ja esitada oma seisukohad suulises menetluses.

7 5. aprilli 2005. aasta otsusega paluti Eurocontrolil kodukorra artikli 64 alusel esitada menetlusse astuja seisukohad. 4. mail 2005 lubati tal saada menetlusdokumentide ärakirjad.

8 Hageja taotlusel, et kostja esitaks menetlust korraldatavate meetmete raames muu hulgas 3. novembri 1998. aasta kirja, milles kostja palus Eurocontrolil esitada kaebuse suhtes oma seisukohad (edaspidi „3. novembri 1998. aasta kiri"), esitas komisjon selle kirja, kinnitades, et tema käsutuses muid asjassepuutuvaid dokumente ei ole. 27. aprillil 2005 Esimese Astme Kohtu kantseleisse saabunud dokumendis taotles hageja menetlustoimingute tegemist, paludes kuulata ära tunnistajad ja nõuda komisjonilt välja teatud dokumendid, ning esitas ka uusi väiteid.

B. *Vaidlustatud kohtuotsus*

9 Vaidlustatud kohtuotsusega jättis Esimese Astme Kohus hagi rahuldamata.

10 Kõigepealt tuvastas Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 28 ja 29, et Selexi vaidlusaluse komisjoni otsuse muutmise nõue on vastuvõetamatu. Selle kohtuotsuse punktides 33–40 tunnistas Esimese Astme Kohus oma kodukorra artikli 48 lõike 2 esimese lõigu alusel vastuvõetamatuteks ka Selexi uued väited,

lükates tagasi viimase argumendi, et 3. novembri 1998. aasta kiri on uus faktiline asjaolu, mis on tulnud ilmsiks menetluse käigus kostja vastusele lisatud Eurocontroli direktori 2. juuli 1999. aasta kirja kaudu.

11 Esimese Astme Kohus tunnistas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 41–44 vastuvõetamatuks ka Eurocontroli väite, milles viimane palus tuvastada, et talle rahvusvahelise avaliku õiguse alusel laieneva puutumatuse tõttu ei saa talle kohaldada Euroopa Liidu õigust, kuna Euroopa Kohtu põhikirja artikli 40 neljanda lõigu kohaselt, mida vastavalt Esimese Astme Kohtu artikli 116 lõikele 3 kohaldatakse ka Esimese Astme Kohtule, ei ole väidet, mida ei ole esitanud komisjon, õigust esitada menetlusse astujal.

12 Nõude sisulisel lahendamisel lükkas Esimese Astme Kohus hagiavalduse rahuldamata jätmisel tagasi kõik kolm Selexi väidet, mis tuginesid vastavalt ilmsele kaalutlusveale ühenduse konkurentsiõiguse sätete kohaldatavuse osas Eurocontroli suhtes, ilmsele kaalutlusveale ühenduse konkurentsiõiguse sätete rikkumise esinemise osas ja oluliste menetlusnormide rikkumisele, ning ta tegi seda järgmistel põhjustel.

13 Esiteks leidis Esimese Astme Kohus, et vaidlusaluse komisjoni otsuse tühistamine eeldab, et kohus nõustuks hageja kahe esimese väitega. Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 47–49 märkis ta selle kohta esiteks, et „kuna komisjoni otsuse resolutiivosa tugineb otsuse põhjenduse paljudele osadele, millest igast ühest piisaks resolutiivosa põhjendamiseks, siis tuleb kõnealune akt tühistada põhimõtteliselt vaid siis, kui kõik need põhjendavad osad on õigusvastased", ja teiseks, et vaidlusalune komisjoni otsus põhines eeldustel, et Eurocontrol ei olnud ettevõtja ja et vaidlustatud käitumine ei olnud EÜ artikliga 82 vastuolus.

14 Analüüsides vaidlustatud kohtuotsuse punktides 50–55 esimest väidet, tuletas Esimese Astme Kohus meelde Euroopa Kohtu praktikat mõistete „ettevõtja" ja „majandustegevus" tähenduse kohta ning ta ei nõustunud komisjoni argumendiga, et vastavalt Euroopa Kohtu 19. jaanuari 1994. aasta otsusele kohtuasjas C-364/92: SAT

Fluggesellschaft (EKL 1994, lk I-43) ei saa Eurocontroli mingil juhul ühenduse konkurentsiõiguse mõttes ettevõtjaks pidada. Ta märkis, et asutamislepingu konkurentsieeskirjad on kohaldatavad asutuse sellisele tegevusele, mis on lahutatav tema avaliku võimu teostamisega seotud tegevusest, üksuse erinevaid tegevusi tuleb uurida eraldi ning seega ei välista viidatud kohtuotsus, et selles vaadeldust erineva tegevuse osas võib Eurocontrol olla käsitletav ettevõtjana EÜ artikli 82 mõttes.

15 Seega eristas Esimese Astme Kohus selle väite uurimisel erinevaid tegevusi, mida käesolev asi puudutab, st tehnilist standardimist, uurimis- ja arendustegevust ning siseriiklikele ametiasutustele abi osutamise tegevust.

16 Esiteks, tehnilise standardimise kohta leidis Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 59–62, et kui standardite vastuvõtmine Eurocontroli nõukogu poolt kuulub seadusandluse valdkonda ja seega selle organisatsiooni avaliku võimu teostamise ülesannete hulka, siis tehniliste standardite ettevalmistamist või väljatöötamist saab lahutada õhuruumi korraldamise ja lennuohutuse arendamise ülesandest, kuid sellegipoolest ei saa seda pidada majandustegevuseks, sest hageja ei ole tõendanud, et see tegevus seisneb kaupade või teenuste pakkumises teatud turul.

17 Eespool toodut arvestades lükkas Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 63–68 tagasi hageja argumendid selle kohta, et esiteks tuleneb tehnilise standardimistegevuse majanduslik laad prototüüpide omandamise tehingute tegevuse majanduslikust laadist ja et teiseks ei ole Esimese Astme Kohtu 4. märtsi 2003. aasta otsuse kohtuasjas T-319/99: FENIN *vs*. komisjon (EKL 2003, lk II-357) põhjendused laiendatavad käesolevale kohtuasjale. Sellele kohtuotsusele viidates märkis Esimese Astme Kohus sisuliselt, et ostmistegevuse majanduslik või mittemajanduslik laad sõltub kauba hilisemast kasutusest, mistõttu käesolevas asjas viitab tehnilise standardimistegevuse mittemajanduslik laad selle tegevuse raames tehtud prototüüpide omandamise tehingute mittemajanduslikule laadile.

18 Teiseks märkis Esimese Astme Kohus uurimis- ja arendustegevuse kohta vaidlustatud kohtuotsuse punktis 74 kõigepealt seda, et hageja väide, et selle tegevuse majanduslikku laadi komisjon vaidlustanud ei ole, ei leia kinnitust vaidlusaluses komisjoni otsuses. Edasi leidis Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 75–77 muu hulgas seda, et prototüüpide omandamine intellektuaalomandi õiguste haldamise raames ei saa anda sellele tegevusele majanduslikku laadi, kuna kõnealune omandamine ei ole seotud kaupade või teenuste pakkumisega teatud turul. Selle kohta märkis Esimese Astme Kohus, et kuna nimetatud tegevus seisnes avalik-õiguslike vahendite väljajagamises asjassepuutuva sektori ettevõtjatele ning prototüüpide omandamises ja subsideeritud uuringutest tekkivate omandiõiguste omandamises eesmärgiga anda nende uuringute tulemused huvitatud sektori kasutusse tasuta, oli see „tegevus, moodustades ühe osa Eurocontroli ülesande üldiste huvide eesmärgist, […] tehnilise arenduse edendamise lisategevus, millega ei tegeleta nimetatud eesmärgist lahutatavate organisatsiooni enda huvide edendamiseks".

19 Kolmandaks, mis puudutab siseriiklikele ametiasutustele abi osutamise tegevust, leidis Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 86, et see on lahutatav Eurocontroli õhuruumi korraldamise ning lennuohutuse arendamise ülesannetest, sest sellel oli lennuliikluse ohutusega väga kaudne side, märkides selle kohta, et Eurocontroli pakutav abi hõlmab vaid tehnospetsifikaate pakkumismenetluste korraldamisel, et seda abi osutati ainult siseriiklike ametiasutuste taotlusel ja et järelikult ei ole mitte mingil juhul tegemist tegevusega, mis oleks lennuliikluse ohutuse tagamiseks oluline või isegi hädavajalik.

20 Lisaks asus Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 87 siseriiklikele ametiasutustele abi osutamise osas seisukohale, et tegemist on teenuste pakkumisega nõustamise turul, kus võivad oma teenuseid pakkuda ka sel alal spetsialiseerunud eraettevõtjad. Selle kohta täheldas Esimese Astme Kohus otsuse punktides 88–91, et asjaolu, et tegevusega võib tegeleda eraettevõtja, kujutab täiendavat märki, mis võimaldab lugeda kõnealuse tegevuse ettevõtja tegevuseks, et asjaolu, et need tegevused usaldatakse tavaliselt riiklikele ametitele, ei saa mõjutada nende tegevuste majanduslikku laadi, et asjaolu, et nimetatud abi osutamine ei ole tasuline, võib kujutada endast kaudset tõendit mittemajandusliku tegevuse kohta, kuid ei ole iseenesest määrav nagu

ka asjaolu, et selle tegevusega tegeletakse üldiste huvide eesmärgil. Esimese Astme Kohus asus seega seisukohale, et see tegevus oli käsitletav majandustegevusena, mistõttu Eurocontrol oli sellega tegelemisel käsitletav ettevõtjana EÜ artikli 82 tähenduses.

21 Uurides aga selle tegevuse osas hageja esitatud teist väidet, lükkas Esimese Astme Kohus selle tagasi, märkides vaidlustatud kohtuotsuse punktis 104, et üksnes siseriiklikud ametiasutused on ostjad ja on seega kohustatud järgima hankelepingute pakkumismenetlusi puudutavaid asjakohaseid sätteid ning et Eurocontroli sekkumine ei olnud kohustuslik ega süstemaatiline. Seejärel märkis ta selle kohtuotsuse punktides 105–108, et hageja ei ole esitanud tõendeid asjaomase turu määratluse või turgu valitseva seisundi kohta ega tõendanud, et esinenud on käitumist, mis vastaks selle seisundi kuritarvitamise kriteeriumidele. Lõpuks lükkas Esimese Astme Kohus punktides 111 ja 112 tagasi hageja väited, et 3. novembri 1998. aasta kiri tõendab, et komisjon oli ise veendunud, et Eurocontrol oli kuritarvitanud oma turgu valitsevat seisundit.

22 Lõpuks, pärast seda, kui Esimese Astme Kohus lükkas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 117–120 ja 124–127 tagasi hageja kolmandas väites esitatud argumendid põhjenduse puudumise ja kaitseõiguste rikkumise kohta, lükkas ta selle kohtuotsuse punktides 132–133 tagasi ka hageja esitatud menetlust korraldavate meetmete võtmise taotluse.

III. Poolte nõuded

23 Selex palub Euroopa Kohtul:

– tunnistada vastuvõetamatuks Eurocontroli puutumatuse vastuväide;

– jätta komisjoni esitatud põhjenduste asendamise nõue rahuldamata;

– tühistada vaidlustatud kohtuotsus ja saata asi uueks arutamiseks tagasi Esimese Astme Kohtule, ja

– mõista komisjonilt välja nii apellatsioonimenetluse kui esimese astme kohtumenetluse kohtukulud.

24 Komisjon palub Euroopa Kohtul:

– jätta apellatsioonkaebus täies ulatuses rahuldamata, asendades vajadusel osaliselt Esimese Astme Kohtu põhjendused Euroopa Kohtu põhjendustega, ja

– mõista kohtukulud välja apellandilt.

25 Eurocontrol palub Euroopa Kohtul:

– jätta apellatsioonkaebus rahuldamata, ja

– mõista apellandilt välja kohtukulud, sealhulgas Eurocontroli menetlusse astumisega seotud kulud.

IV. Apellatsioonkaebus

26 Oma apellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitab Selex neli väidet menetluse kohta Esimese Astme Kohtus ja kaksteist sisulist väidet. Viimased puudutavad Esimese Astme Kohtu toimepandud õigusnormi rikkumisi esiteks seoses EÜ artikli 82 kohaldatavusega Eurocontroli tegevusele käesolevas asjas, nimelt seoses siseriiklikele ametiasutustele abi osutamise tegevusega, tehnilise standardimise ning uurimis- ja arendustegevusega, ning teiseks seoses selle organisatsiooni poolt eespool nimetatud artikli rikkumisega.

27 Komisjon palub apellatsioonkaebus rahuldamata jätta, kuid palub asendada need põhjendused, millega vaidlustatud kohtuotsuses lükati tagasi hageja väited siseriiklikele ametiasutustele abi osutamise tegevuse kohta ja tehnilise standardimise kohta.

28 Eurocontrol, kes palub samuti apellatsioonkaebus rahuldamata jätta, ei nõustu sellega, et vaidlustatud kohtuotsuses tunnistati vastuvõetamatuks väide talle rahvusvahelise avaliku õiguse alusel laieneva puutumatuse kohta. Ta leiab ka, et see puutumatus, mis välistab ühenduse konkurentsiõiguse kohaldamise asjassepuutuvale tegevusele, on erand, mida ühenduse kohtul tuleb uurida omal algatusel ja millega Euroopa Kohus peaks arvestama, et jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.

A. *Väited Esimese Astme Kohtu menetluse kohta*

29 Neli Selexi väidet Esimese Astme Kohtu menetluse kohta puudutavad vastavalt Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 116 lõike 6 rikkumist, kodukorra artikli 48 lõike 2 rikkumist (teine ja kolmas väide) ja kodukorra artikli 66 lõike 1 rikkumist.

1. Esimene väide Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 116 lõike 6 rikkumise kohta

30 Selles väites leiab Selex, et lubades Eurocontrolil esitada menetlusdokument ja saada ärakirju teistest menetlusdokumentidest, kuigi kohus oli tuvastanud, et menetlusse astumise avaldus oli esitatud pärast Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 115 lõikes 1 sätestatud kuuenädalase tähtaja möödumist, rikkus Esimese Astme Kohus oma kodukorra artikli 116 lõiget 6. Ta leiab, et Esimese Astme Kohtul ei olnud õigust tugineda oma kodukorra artiklile 64, et „eirata menetlusõiguses kehtestatud aegumistähtaegu".

31 Komisjon ja Eurocontrol väidavad vastu, et Esimese Astme Kohtul on tema kodukorra artiklis 64 sätestatud pädevuse teostamisel ulatuslik kaalutlusõigus ning selle artikli sätted on kohaldatavad sõltumatult selle artikli kohaldamisest, mille rikkumine väidetakse toime pandud olevat, ja et hageja ei ole tõendanud, et selle pädevuse teostamine toimus käesolevas asjas erineval eesmärgil kui artiklis 64 lõikes 2 sätestatud eesmärk või et – arvestades Euroopa Kohtu põhikirja artiklit 58 – väidetav menetlusnormide rikkumine kahjustas tema huve. Nad toonitavad, et ei ole tõendatud, et just see menetlusnormi rikkumine, nagu ka muud väidetavad menetlusnormide rikkumised, oleksid saanud mõjutada menetluse lõpptulemust.

32 Siinkohal tuleb meenutada, et Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 115 lõike 1 kohaselt tuleb menetlusse astumise avaldus esitada kas kuue nädala jooksul enne hagiavalduse esitamise kohta teatise avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või, piiramata artikli 116 lõike 6 kohaldamist, enne suulise menetluse alustamise otsust.

33 Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 116 lõikes 2 on sätestatud, et kui artikli 115 lõikes 1 sätestatud kuue nädala jooksul esitatud menetlusse astumise avaldus rahuldatakse, edastatakse menetlusse astujale ärakirjad kõigist pooltele kättetoimetatud dokumentidest.

34 Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 116 lõikes 4 on täpsustatud, et selle artikli lõikes 2 märgitud kohtuasjades määrab president tähtaja, mille jooksul menetlusse astuja võib esitada oma seisukohad; need sisaldavad menetlusse astuja nõudeid, mis toetavad või vaidlustavad täielikult või osaliselt kohtuasja ühe poole nõudeid, menetlusse astuja väiteid ja argumente ning tõendeid, juhul kui neid esitatakse.

35 Sama artikli lõikes 6 on sätestatud, et kui menetlusse astumise avaldus esitatakse pärast artikli 115 lõikes 1 sätestatud kuue nädala möödumist, võib menetlusse astuja talle edastatud kohtuistungi ettekande alusel esitada oma märkused suulise menetluse ajal.

36 Nendest sätetest nähtub, et menetlusse astuja menetlusõigused on erinevad olenevalt sellest, kas ta on esitanud oma menetlusse astumise avalduse enne või pärast artikli 115 lõikes 1 sätestatud Esimese Astme Kohtu kuuenädalase tähtaja möödumist, kuid enne suulise menetluse alustamist. Nimelt, kui menetlusse astuja esitab menetlusse astumise avalduse enne selle tähtaja möödumist, on tal õigus osaleda nii kirjalikus kui ka suulises menetluses, saada menetlusdokumentide ärakirju ja esitada menetlusse astuja seisukohad. Samas, kui menetlusse astuja esitab menetlusse astumise avalduse pärast nimetatud tähtaja möödumist, on tal õigus osaleda vaid suulises menetluses, saada kohtuistungi ettekanne ja esitada selle alusel oma märkused suulise menetluse ajal.

37 Käesolevas asjas tuleneb vaidlustatud kohtuotsuses tuvastatust ja kohtuasja toimikust, et kuigi Eurocontrolil lubati 25. oktoobri 2004. aasta määrusega Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 116 lõike 6 alusel komisjoni nõuete toetuseks Esimese Astme Kohtu menetlusse astuda ja kuigi tal lubati esitada oma märkused vaid kohtuistungi ettekande alusel suulise menetluse ajal, paluti tal kodukorra artiklite 49 ja 64 alusel tehtud 5. aprilli 2005. aasta otsusega esitada menetlusse astuja seisukohad. 4. mai 2005. aasta otsuse alusel lubati tal saada ka hagiavalduse, kostja vastuse, repliigi ja vasturepliigi ärakiri. Sellest nähtub, et olenemata asjaolust, et Eurocontrol astus Esimese Astme

Kohtu menetlusse pärast kodukorra artikli 115 lõikes 1 sätestatud kuuenädalase tähtaja möödumist, lubati tal lõpuks osaleda nii kirjalikus kui ka suulises menetluses.

38 Kuigi Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 64 alusel võib see kohus menetlust korraldavate meetmete raames paluda pooltel, sealhulgas menetlusse astujal avaldada kirjalikult arvamust menetluse teatud aspektide kohta, ei näe see säte ette võimalust paluda eelnevalt eespool mainitud tähtajal menetlusse astunud menetlusse astujal esitada menetlusse astuja seisukohad ja teha talle kättesaadavaks menetlusdokumendid, arvestades, et need meetmed ei vasta ka menetlust korraldavate meetmete eesmärgile, mis on märgitud selle artikli lõikes 2.

39 Sellest tuleneb, et paludes Eurocontrolil esitada menetlusse astuja seisukohad ja lubades saada menetlusdokumentide ärakirju, ei järginud Esimese Astme Kohus kodukorra artikli 116 lõike 6 sätteid ja vaidlustatud kohtuotsuses on seetõttu rikutud menetlusnorme.

40 Samas, Euroopa Kohtu põhikirja artikli 58 kohaselt võib apellatsioonkaebuse aluseks olla üksnes selline menetlusnormide rikkumine Esimese Astme Kohtu poolt, mis kahjustab kaebaja huve. Käesolevas asjas ei ole Selex tõendanud, et menetlusnormide rikkumine, millele ta viitab, kahjustab tema huve. Samuti ei nähtu, et see menetlusnormi rikkumine oleks saanud kuidagi mõjutada menetluse tulemust.

41 Seetõttu on see väide tulemusetu.

2. Teine ja kolmas väide Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 48 lõike 2 kohta

42 Oma teises väites leiab Selex, et Esimese Astme Kohus rikkus oma kodukorra artikli 48 lõiget 2, moonutades oluliselt ja ilmselgelt faktilisi asjaolusid, mille alusel tunnistati vastuvõetamatuks tema uued väited, mis põhinesid komisjoni poolt menetluse käigus esitatud 3. novembri 1998. aasta kirja sisul. Esimese Astme Kohus moonutas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 12, 35 ja 38 komisjoni poolt hagejale saadetud 12. novembri 1998. aasta kirja sisu – milles ei viidata kordagi 3. novembri 1998. aasta kirjale –, tuvastamaks, et hageja ei saanud põhjendatult arvata, et ainult kostja vastusele lisatud Eurocontroli direktori 2. juuli 1999. aasta kiri võimaldas tal järeldada, et 3. novembri 1998. aasta kiri ei olnud lihtsalt tema kaebuse edastamise teade, vaid sisaldas ka kaebuse analüüsi, millele olid alla kirjutanud kahe peadirektoraadi peadirektorid.

43 Kolmandas väites ei nõustu Selex sellega, et Esimese Astme Kohus lükkas tagasi tema uued väited, ilma et ta oleks võtnud arvesse komisjoni käitumist haldusmenetluses ja kohtumenetluses, samas kui uute väidete esitamine oli selle tagajärg, et komisjon keeldus nõuetekohaselt esitamast kõiki asjakohaseid dokumente, eriti 3. novembri 1998. aasta kirja. Esimese Astme Kohus on seega Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 48 lõiget 2 tõlgendanud ja kohaldanud piiravalt.

44 Eespool nimetatud 12. novembri 1998. aasta kirjast nähtub aga, et komisjon teavitas hagejat sellest, et viimase kaebuse ja 29. septembri 1998. aasta kirja alusel uurisid komisjoni teenistused kaebuses tõstatatud õiguslikke ja majanduslikke küsimusi ja et ilma ühenduse konkurentsieeskirjade kohaldamist ohtu seadmata võeti ühendust Eurocontroliga, et ta saaks esitada oma märkused selles kaebuses esitatud asjaolude ja järelduste kohta. Kirjas täpsustati, et kahe direktoraadi, st konkurentsi peadirektoraadi ja transpordi peadirektoraadi peadirektori poolt allkirjastatud kirjaga juhtis komisjon Eurocontroli tähelepanu tema standardimise poliitika teatud aspektidele ja et

Eurocontrolil paluti eelkõige seoses komisjoni teenistustega määratleda neutraalne ja terviklik käsitlus tema ja ettevõtjate vaheliste suhete kohta.

45 Kuigi 12. novembri 1998. aasta kirjas ei ole täpsustatud Eurocontrolile saadetud kirja kuupäeva ja temaga kontakteerumist, mistõttu ei saanud hageja seda lugedes teada, et tegemist on 3. novembri 1998. aasta kirjaga, ja kuigi 12. novembri 1998. aasta kiri viitab vaid Eurocontroli tehnilise standardimise tegevusele, nähtub sellest viimati nimetatud kirjast siiski selgelt, et komisjon, olles kaebust uurinud, palus Eurocontrolil esitada oma märkused kõigi selles kirjas sisalduvate asjaolude kohta ja kirjeldas kirjas talle uurimise teatud asjaolusid.

46 Seega, ilma et Esimese Astme Kohus oleks moonutanud 12. novembri 1998. aasta kirja sisu või muid faktilisi asjaolusid ja pärast seda, kui ta oli vaidlustatud kohtuotsuse punktides 35–37 erinevaid asjaolusid kaalunud, leidis Esimese Astme Kohus, et hageja ei saanud põhjendatult kinnitada, et ainult nimetatud 2. juuli 1999. aasta kiri võimaldas tal järeldada, et Eurocontrolile saadetud komisjoni kiri ei olnud lihtsalt tema kaebuse edastamise teade, vaid sisaldas ka kaebuse analüüsi, millele olid alla kirjutanud kahe peadirektoraadi peadirektorid.

47 Kuna puudusid õiguslikud või faktilised asjaolud, mis oleksid ilmnenud menetluse käigus, tunnistas Esimese Astme Kohus seega õiguspäraselt oma kodukorra artikli 48 lõike 2 alusel vastuvõetamatuks hageja väited, mis esitati Esimese Astme Kohtu kohtukantseleile 27. aprillil 2007 esitatud dokumendis, st pärast kirjaliku menetluse lõppemist.

48 Lisaks, kuna puuduvad eespool viidatud asjaolud, ei saa nõustuda sellega, et uute väidete esitamine menetluse käigus oli selle tagajärg, et komisjon keeldus või jättis varem nõuetekohaselt esitamata 2. juuli 1999. aasta ja 3. novembri 1998. aasta kirjad või mis tahes muud dokumendid. Esimese Astme Kohtule ei saa ka ette heita seda, et ta järgis väga täpselt Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 48 lõikes 2 sätestatut, kuna menetlusnormid on imperatiivset laadi normid.

49 Seetõttu tuleb nii teine kui kolmas väide tagasi lükata.

3. Neljas väide Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 66 lõike 1 rikkumise kohta

50 Selex leiab neljandas väites, et kuna Esimese Astme Kohus ei lahendanud tema hagiavalduses ja 27. aprilli 2005. aasta dokumendis sisaldunud menetlust korraldavate meetmete võtmise taotlust määrusega, vaid alles vaidlustatud kohtuotsuses, rikkus Esimese Astme Kohus oma kodukorra artikli 66 lõiget 1.

51 Selle kohta piisab, kui meenutada, et see säte nõuab, et määrus tuleb teha selleks, et otsustada Esimese Astme Kohtu arvates vajalikud menetlustoimingud, mitte selleks, et jätta rahuldamata nende toimingute tegemise taotlus, mille Esimese Astme Kohus võib seega lahendada asjas tehtavas lõplikus kohtuotsuses (vt selle kohta 12. jaanuari 2006. aasta määrus kohtuasjas C-162/05 P: Entorn *vs.* komisjon, punktid 54 ja 55).

52 Sellest tuleneb, et ka neljas ja viimane väide Esimese Astme Kohtu menetluse kohta tuleb tagasi lükata.

B. *Eurocontroli puutumatuse vastuväide*

1. Puutumatuse vastuväite vastuvõetavus

53 Eurocontrol leiab, et vastupidi Esimese Astme Kohtu hinnangule ei ole tema esitatud puutumatuse vastuväide uus väide, mis muudab vaidluse raame, ning et seetõttu ei riku Esimese Astme Kohus Euroopa Kohtu põhikirja artikli 40 neljandat lõiku ega Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 116 lõiget 3. Ta märgib esiteks, et ta esitas selle vastuväite juba 2. juuli 1999. aasta märkustes kaebuse kohta ja et komisjon ise viitas puutumatuse põhimõttele vaidlusaluses komisjoni otsuses. Edasi väidab ta sisuliselt seda, et puutumatuse vastuväitel ja vaidlusel tema ettevõtja staatuse üle on sama ese ning et need tuginevad samadele faktilistele ja õiguslikele asjaoludele – sest tema puutumatus on vaid õiguslik argument, mis lisandub komisjoni argumentidele selle kohta, et EÜ artiklit 82 ei saa asjassepuutuvatele tegevustele kohaldada – ja tema nõudele hagiavaldus rahuldamata jätta.

54 Aga nagu meenutab ka Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuses, peab Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 116 lõike 3 kohaselt menetlusse astuja nõustuma kohtuasja staadiumiga menetlusse astumise ajal ning menetlusse astumise avalduse nõuetel ei saa Euroopa Kohtu põhikirja artikli 40 neljanda lõigu kohaselt olla muud eset kui ühe poole nõuete toetamine. Nagu nähtub väljakujunenud kohtupraktikast, ei ole nende sätetega vastuolus see, et menetlusse astuja esitab uusi või erinevaid argumente võrreldes selle poole argumentidega, keda ta toetab, tingimusel et tema eesmärk on selle poole nõuete toetamine (vt 23. veebruari 1961. aasta otsus kohtuasjas 30/59: De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg *vs*. Ülemamet, EKL 1961, lk 1, 37, ja 8. juuli 1999. aasta otsus kohtuasjas C-245/92 P: Chemie Linz *vs*. komisjon, EKL 1999, lk I-4643, punkt 32).

55 Selle kohta tuleb esiteks meenutada, et komisjoni poolt Esimese Astme Kohtule esitatud nõudes palus ta Selexi hagi rahuldamata jätta. Teiseks on vaidlusaluse komisjoni otsuse punktides 21–24 asutud seisukohale, et ühenduse konkurentsiõigus on Eurocontrolile kohaldatav ning selles otsuses jäeti kaebus rahuldamata peamiselt seetõttu, et kaebuse esemeks olev tegevus ei olnud majanduslikku laadi, mistõttu ei saa Eurocontroli käsitleda ettevõtjana EÜ artikli 82 tähenduses. Samadel põhjendustel

põhinesid ka väited, mille komisjon esitas Esimese Astme Kohtule, nõudes, et Selexi poolt selle otsuse peale esitatud hagi jäetaks rahuldamata.

56 Eespool toodut arvestades tuleb asuda seisukohale, et Eurocontroli esitatud puutumatuse vastuväidet ei saa pidada väiteks, millega toetatakse komisjoni nõudeid, kuna tegelikult palutakse vastuväites sellise kohtuotsuse tegemist, milles tuvastataks, et Eurocontroli tegevusele ei saa ühenduse õigust kohaldada, ja täpsemalt, et sellel rahvusvahelisel organisatsioonil on puutumatus komisjoni läbiviidavate konkurentsialaste uurimiste suhtes. Nagu märgib ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 30, tuleneks selle vastuväitega nõustumisest, et vaidlusalune komisjoni otsus on õigusvastane, mis võiks viia selle tühistamiseni, kuid mitte nende nõuete rahuldamata jätmiseni, mille komisjon Esimese Astme Kohtule esitas.

57 Eespool väljatoodud põhjustest piisab, et lugeda õigustatuks vaidlustatud kohtuotsuse punktis 44 esitatud Esimese Astme Kohtu seisukoht, et Eurocontroli väide Euroopa Kohtu põhikirja artikli 40 neljanda lõigu ja Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 116 lõike 3 rikkumise kohta on vastuvõetamatu.

2. Eurocontroli nõue, et tema puutumatus on vastuväide, mida ühenduse kohus peab uurima omal algatusel ja mille tõttu peab Euroopa Kohus apellatsioonkaebuse rahuldamata jätma

58 Eurocontrol leiab, et apellandi apellatsioonkaebus tuleb igal juhul tagasi lükata, kuna rahvusvahelise avaliku õiguse kohaselt ühenduse õigus tema tegevusele ei laiene ning konkreetsemalt on tal puutumatus uurimise suhtes, mida ükskõik milline konventsiooniosalisest riik konkurentsi valdkonnas läbi viib. Ta toonitab, et nii Euroopa Ühendus kui ka Eurocontrol ise on mõlemad rahvusvahelised organisatsioonid, kelle

liikmed on osaliselt erinevad riigid ja kes tegutsevad kahe sõltumatu ja eraldiseisva õiguskorra alusel, mistõttu vastavalt üldpõhimõttele *par in parem non habet imperium* ei ole võimalik, et ühendus kohaldab talle oma õigust.

59 Euroopa Ühendus, kes kiitis Eurocontroliga ühinemise protokolli heaks nõukogu 29. aprilli 2004. aasta otsusega 2004/636/EÜ, millega Euroopa Ühendus sõlmib protokolli Euroopa Ühenduse ühinemise kohta Euroopa Lennuliikluse Ohutuse Organisatsiooniga (ELT L 304, lk 209; ELT eriväljaanne 07/08, lk 330) ja kes on teiste konventsiooniosalistega leppinud kokku selles, et ajutiselt kohaldatakse ühinemisprotokolli artikleid 1–7, peaks 23. mai 1969. aasta rahvusvaheliste lepingute Viini konventsiooni artiklis 18 tunnustatud hea usu põhimõtte kohaselt hoiduma toimingutest, mis oleksid vastuolus 13. detsembril 1960 Brüsselis allakirjutatud, mitu korda muudetud ja 27. juuni 1997. aasta protokolliga uuesti sõnastatud rahvusvahelise konventsiooni lennuliikluse ohutuse alase koostöö kohta (Eurocontrol) (edaspidi „konventsioon lennuliikluse ohutuse alase koostöö kohta") eesmärgi ja otstarbega. Ühendus saab oma pädevust teostada vaid rahvusvahelise avaliku õigusega määratletud piirides.

60 Sama järeldus tuleneb ka rahvusvahelise avaliku õiguse tavast, mille kohaselt on valitsustevahelistel organisatsioonidel absoluutne puutumatus ja see kaitse laieneb vähemalt käesolevas kohtuasjas kõne all olevatele tegevustele, kuna need tegevused kuuluvad Eurocontroli asutamise peamiste eesmärkide hulka ja igal juhul mitte kaubanduslikku laadi tehingute hulka. Ta toonitab, et kui ühendusel oleks õigus viia läbi konkurentsialaseid uurimisi Eurocontroli avalik-õiguslikku laadi tegevuse suhtes, võiks ta ühepoolselt kindlaks määrata, kuidas Eurocontrol tema tegevust reguleerivatest dokumentidest tulenevaid ülesandeid täidab, kaldudes kõrvale konventsiooni lennuliikluse ohutuse alase koostöö kohta põhimõtetest otsuste vastuvõtmise suhtes, ja rikkuda teiste konventsiooniosaliste õigusi.

61 Eurocontrol leiab, et samasse küsimuste kategooriasse kuulub nii esitatud puutumatuse küsimus kui muud avaliku korraga seotud põhimõttelised küsimused, mida ühenduse kohus peab uurima omal algatusel. Kohtuistungil esitas ta selle küsimuse selgelt aspektist, et komisjonil puudub pädevus teha sisuline otsus hageja taotletud meetmete suhtes.

62 Selle kohta tuleb meenutada, et eespool viidatud kohtuotsuses SAT Fluggesellschaft leidis Euroopa Kohus, et ta on EÜ artikli 234 alusel pädev lahendama asutamislepingu tõlgendamise küsimust kohtuasjas, kus põhikohtuasja poolteks siseriiklikus kohtus on eraõiguslik äriühing ja Eurocontrol ning kui nendevaheline vaidlus puudutab muu hulgas ühenduse konkurentsiõiguse kohaldamist. Selles kohtuotsuses otsustas Euroopa Kohus, et küsimus, kas ühenduse konkurentsiõigust saab Eurocontrolile kohaldada, on vaidluse sisuline küsimus, mis jääb Euroopa Kohtu lahendada.

63 Kuna komisjonil on EÜ artikli 211 alusel kohustus kontrollida asutamislepingu sätete kohaldamist, uuris ta Selexi kaebust ja lükkas selle tagasi oma pädevuse raames, olles jõudnud järeldusele, et EÜ artikkel 82 ei ole Eurocontrolile kohaldatav.

64 Eespool toodut arvestades leiab Euroopa Kohus, et tal ei tule omal algatusel uurida Eurocontroli nõuet tema puutumatuse kohta.

C. *Väited vaidlustatud kohtuotsuse sisu kohta*

65 Selex esitab vaidlustatud kohtuotsuse sisu kohta hulga väiteid seoses õigusnormi rikkumistega Esimese Astme Kohtu poolt, mis puudutavad EÜ artikli 82 kohaldatavust Eurocontroli asjassepuutuvatele tegevustele, nimelt siseriiklikele ametiasutustele abi osutamise tegevusele, tehnilise standardimise ning uurimis- ja arendustegevusele, või selle artikli rikkumist. Komisjon palub apellatsioonkaebus rahuldamata jätta, kuid palub asendada vaidlustatud kohtuotsuse need põhjendused, mis puudutavad kaht esimesena nimetatud tegevust.

1. Väited EÜ artikli 82 kohaldatavuse kohta siseriiklikele ametiasutustele abi osutamise tegevusele ja selle artikli rikkumine

66 Apellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitab Selex Eurocontroli poolt siseriiklikele ametiasutustele abi osutamise tegevuse kohta viis väidet, mis puudutavad esiteks vaidlusaluse komisjoni otsuse sisu moonutamist, teiseks ja kolmandaks põhjenduste vastuolulisust, neljandaks vastuolu kohtuliku kontrolli piire puudutava ühenduse kohtupraktikaga ja viiendaks ilmset hindamisviga EÜ artikli 82 rikkumise suhtes. Leides, et Esimese Astme Kohus on rikkunud õigusnorme, määratledes selle tegevuse kui majandustegevuse, palub komisjon esimese võimalusena nende vaidlustatud kohtuotsuse põhjenduste asendamist, mis muudab apellatsioonkaebuse väidete uurimise sisutühjaks, ja teise võimalusena need väited tagasi lükata.

67 Tuleb märkida, et kui juba tuvastatud õiguse rikkumist eeldada, eitataks sellega eeldust ennast, mis sisaldub vaidlustatud kohtuotsuse selles põhimõttelises põhjenduskäigus, millele eespool viidatud apellatsioonkaebuse viies väites vastu vaieldakse. Niisugusel juhul puuduks sellel põhjenduskäigul igasugune alus ja ka need eespool väljatoodud viis väidet oleksid alusetud.

68 Seda arvestades ei saa Euroopa Kohus lahendada viit eespool märgitud väidet nii, et ta jätab kõrvale võimalik et eksliku põhjenduse, milles Esimese Astme Kohus leidis, et Eurocontroli siseriiklikele ametiasutustele abi osutamise tegevust tuleb vaadelda majandustegevusena.

69 Selle kohta tuleb meenutada, nagu Esimese Astme Kohus märkis ka vaidlustatud kohtuotsuse punktis 87, et majandustegevus on igasugune tegevus, mis seisneb kaupade või teenuste pakkumises teataval turul (16. juuni 1987. aasta otsus kohtuasjas 118/85: komisjon *vs.* Itaalia, EKL 1987, lk 2599, punkt 7; 12. septembri 2000. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-180/98–C-184/98: Pavlov jt, EKL 2000, lk I-6451, punkt 75, ja 1. juuli 2008. aasta otsus kohtuasjas C-49/07: MOTOE, EKL 2008, lk I-4863, punkt 22).

70 Samuti tuleb meenutada, et Euroopa Kohtu praktika kohaselt ei ole majanduslikku laadi tegevus, mis õigustaks asutamislepingu konkurentsieeskirjade kohaldamist, avaliku võimu teostamisega seotud tegevus (vt selle kohta 11. juuli 1985. aasta otsus kohtuasjas 107/84: komisjon *vs.* Saksamaa, EKL 1985, lk 2655, punktid 14 ja 15, ning eespool viidatud kohtuotsus SAT Fluggesellschaft, punkt 30, ja eespool viidatud kohtuotsus MOTOE, punkt 24).

71 Eespool viidatud kohtuotsuse SAT Fluggesellschaft punktis 30 leidis Euroopa Kohus, ilma et ta oleks selles otsuses täpsemalt käsitlenud Eurocontroli poolt siseriiklikele ametiasutustele abi osutamise tegevust, et tervikuna võttes on Eurocontroli tegevus oma laadilt, eesmärgilt ja tegevust reguleerivate õigusnormide poolest õhuruumi kontrolli ja korda puudutavate ülesannete täitmine, mis on iseloomulik avaliku võimu teostamise ülesannete täitmisele ning millel puudub majanduslik laad. Seetõttu otsustas Euroopa Kohus, et asutamislepingu artikleid 86 ja 90 (nüüd EÜ artiklid 82 ja 86) tuleb tõlgendada nii, et selline rahvusvaheline organisatsioon nagu Eurocontrol ei ole käsitletav ettevõtjana nende artiklite tähenduses.

72 Vastupidi Selexi seisukohale käib see järeldus ka Eurocontroli siseriiklikele ametiasutustele abi osutamise tegevuse kohta, kui need asutused eelkõige lennuliikluse korraldamise süsteemide ja seadmete ostmiseks korraldatavate riigihangete raames seda abi taotlevad.

73 Nimelt tuleneb konventsiooni lennuliikluse ohutuse alase koostöö kohta artiklist 1, et Eurocontroli eesmärk on tugevdada konventsiooniosaliste riikide koostööd ja arendada nendevahelist ühistegevust lennuliikluse valdkonnas, et saavutada Euroopa ühtse lennuliikluse korraldamise süsteemi loomiseks vajalik ühtlustamine ja integreerimine, arvestades igati kaitse vajadusi ning tagades, et kõigil õhuruumi kasutajatel oleks maksimaalselt vabadust, mis vastab nõutud kaitse tasemele.

74 Selleks on Eurocontrolil muu hulgas nimetatud artikli 1 punktide e, f ja h kohaselt õigus vastu võtta ja kohaldada standardeid ja ühiseid spetsifikaate, ühtlustada lennuliiklusteenistustele kohaldatavaid reegleid ja tugevdada lennuohutussüsteemide ja -seadmete ühist hankimist.

75 Konventsiooni lennuliikluse ohutuse alase koostöö kohta artikli 2 lõike 2 punkti a kohaselt võib Eurocontrol täita ühe või mitme konventsiooniosalise riigi taotlusel Eurocontroli ja konventsiooniosaliste riikide vahel sõlmitud ühe või mitme kokkuleppe alusel nendele osalisriikidele abi osutamise ülesannet lennuohutussüsteemide ja -teenuste kavandamise, spetsifitseerimise ning loomise alal.

76 Konventsioonist lennuliikluse ohutuse alase koostöö kohta järeldub, et see abi osutamise tegevus on üks selle konventsiooniga Eurocontrolile antud koostöövahenditest ja ta osaleb otseselt lennuliikluse tehnilise ühtlustamise ja integreerimise eesmärgi saavutamises, mis peab kaasa aitama lennuohutuse säilitamisele ja parandamisele. Kuna see tegevus toimub siseriiklikele ametiasutustele pakutava abi osutamise vormis lennuliikluse korraldamise süsteemide ja seadmete ostmiseks läbiviidavate riigihankemenetluste korraldamisel, on selle tegevuse eesmärk sisestada nende menetluste pakkumisdokumentidesse ühiseid standardeid ja tehnospetsifikatsioone, mis on Eurocontroli poolt välja töötatud ja vastu võetud selleks, et luua Euroopa ühtse lennuliikluse korraldamise süsteem. See tegevus on niisiis vahetult seotud tehnilise standardimise ülesandega, mille konventsiooniosalised on Eurocontrolile usaldanud riikidevahelise koostöö raames, mille eesmärk on lennuliikluse ohutuse säilitamine ja arendamine, mistõttu on see seotud avaliku võimu teostamise ülesannete täitmisega.

77 Seega, andes õiguslikult väära hinnangu, otsustas Esimese Astme Kohus, et siseriiklikele ametiasutustele abi osutamise tegevus on lahutatav Eurocontroli lennuliikluse kontrollimise ja lennuohutuse arendamise ülesandest, leides, et suhe nimetatud abi osutamise tegevuse ja lennuliikluse ohutuse vahel on kaudne, tuginedes põhjenduses

sellele, et Eurocontroli pakutav abi hõlmas vaid tehnospetsifikatsioone riigihankemenetluste korraldamisel, mõjutades seega lennuliikluse ohutust ainult nende menetluste kaudu.

78 Vaidlustatud kohtuotsuse teised asjakohased põhjendused, mille kohaselt Eurocontrol osutab siseriiklikele ametiasutustele abi ainult viimaste taotlusel, mistõttu ei ole see lennuliikluse ohutuse tagamiseks oluline või sellest lahutamatu tegevus, ei tõenda, et asjassepuutuv tegevus ei ole seotud avaliku võimu teostamise ülesannete täitmisega.

79 Asjaolu, et Eurocontroli abi on vaid võimalus ja et vajadusel saavad seda abi ainult teatud liikmesriigid, ei saa seda seotust välistada ega muuda selle tegevuse olemust. Lisaks ei nõua seotus avaliku võimu teostamise ülesannetega seda, et asjassepuutuv tegevus oleks lennuliikluse ohutuse tagamiseks oluline või sellest lahutamatu; oluline on see, et see on seotud lennuliikluse ohutuse säilitamise ja arendamisega, mis on avaliku võimu teostamisega seotud ülesanne.

80 Kõigist eespool toodud põhjendustest tuleneb, et määratledes Eurocontroli siseriiklikele ametiasutustele abi osutamise tegevuse majandustegevusena, on Esimese Astme Kohus rikkunud õigusnorme ja seetõttu leidis ta õiguslikult vääradel põhjendustel, et Eurocontrol oli selle tegevusega tegelemisel ettevõtja EÜ artikli 82 tähenduses. Järelikult nõustus Esimese Astme Kohus vääralt hageja esitatud esimese väitega ja tegi ilmse hindamisvea EÜ artikli 82 Eurocontrolile kohaldamise suhtes.

81 Samas tuleb meenutada, et kui Esimese Astme Kohtu otsuse põhjendustest ilmneb ühenduse õiguse rikkumine, kuid otsuse resolutiivosa on muudel õiguslikel alustel põhjendatud, tuleb apellatsioonkaebus rahuldamata jätta (vt 9. juuni 1992. aasta otsus kohtuasjas C-30/91 P: Lestelle *vs*. komisjon, EKL 1992, lk I-3755, punkt 28; 13. juuli 2000. aasta otsus kohtuasjas C-210/98 P: Salzgitter *vs*. komisjon, EKL 2000, lk I-5843, punkt 58, ja 10. detsembri 2002. aasta otsus kohtuasjas C-312/00 P: komisjon *vs.* Camar ja Tico, EKL 2002, lk I-11355, punkt 57).

82 Kõnealuses asjas tuleneb käesoleva kohtuotsuse punktides 72–79 esitatud põhjendustest, et Eurocontroli siseriiklikele ametiasutustele abi osutamise tegevus on seotud avaliku võimu teostamise ülesannetega ja igal juhul ei ole see iseenesest majanduslikku laadi tegevus, mistõttu ei ole see organisatsioon selle tegevusega tegelemisel ettevõtja EÜ artikli 82 tähenduses. Seetõttu ei ole vaidlusaluses komisjoni otsuses selles osas tehtud viga.

83 Sellest tuleneb, et vaidlustatud kohtuotsuse resolutiivosa, milles jäeti hagiavaldus rahuldamata, on õiguslikult põhjendatud ja seega ei ole alust vaidlustatud kohtuotsuse põhjendustes tehtud õigusnormi rikkumise tõttu seda kohtuotsust tühistada.

84 Selexi esitatud viie väite osas tuleb märkida, et need on esitatud vaidlustatud kohtuotsuse põhjenduste kohta, milles Esimese Astme Kohus, olles tuvastanud, et Eurocontroli siseriiklikele ametiasutustele abi osutamise tegevus on majandustegevus ja niisiis on Eurocontrol selle tegevusega tegutsemisel ettevõtja EÜ artikli 82 tähenduses, lükkas tagasi hageja hagiavalduse põhjendamiseks esitatud teise väite komisjoni ilmse hindamisvea kohta EÜ artikli 82 rikkumise olemasolu suhtes.

85 Eespool toodud põhjendustest järeldub, et kuna Eurocontrol ei olnud siseriiklikele ametiasutustele abi osutamisel käsitletav ettevõtjana EÜ artikli 82 tähenduses, ei tule seda sätet nimetatud tegevusele kohaldada. Seega tuleb põhjendamatuse tõttu tagasi lükata viis Selexi väidet, mille kohaselt on vaidlustatud kohtuotsuse põhjendustes rikutud EÜ artiklit 82.

2. Väited EÜ artikli 82 kohaldatavuse kohta tehnilise standardimise tegevusele

86 Selex esitab apellatsioonkaebuse põhjendamiseks Eurocontroli tehnilise standardimise tegevuse suhtes neli väidet, mis puudutavad vaidlusaluse komisjoni otsuse sisu moonutamist, ühenduse kohtupraktikas väljakujundatud majandustegevuse mõistega vastuolus oleva majandustegevuse mõiste kasutamist, sotsiaalteenuste alase kohtupraktika väära kohaldamist ja piisavate põhjenduste esitamise kohustuse rikkumist. Leides, et vaidlustatud kohtuotsuses on vääralt eristatud lennuliikluse kontrolli ja lennuohutuse arendamise ülesannete hulka kuuluvat tehniliste standardite vastuvõtmist ning nende ülesannete hulka mittekuuluvat standardite ettevalmistamise ja väljatöötamise tegevust, palub komisjon asjassepuutuvad põhjendused asendada ja nõuab, et ülejäänud osas jäetaks apellatsioonkaebus rahuldamata.

87 Tuleb asuda seisukohale, et kui juba tuvastatud rikkumist eeldada, eitataks sellega eeldust ennast, mis sisaldub vaidlustatud kohtuotsuse põhimõttelise põhjenduskäigu teatud osas, millele vaieldakse vastu apellatsioonkaebuse väites ühenduse kohtupraktikas väljakujundatud majandustegevuse mõistega vastuolus oleva majandustegevuse mõiste kasutamise kohta. Sel juhul puuduks sel põhjenduskäigul igasugune alus ja ka asjassepuutuv väide oleks alusetu.

88 Eeltoodut arvestades, ja nagu on märgitud ka käesoleva kohtuotsuse punktis 68, ei saa Euroopa Kohus otsustada selle väite üle nii, et ta jätab kõrvale võimalik et eksliku põhjenduse, milles Esimese Astme Kohus leidis sisuliselt, et erinevalt tehnilise standardimise vastuvõtmise tegevusest oli nende standardite ettevalmistamise ja väljatöötamise ülesanne lahutatav lennuliikluse kontrollimise ja lennuohutuse tagamise ülesandest, mistõttu võis seda käsitleda majandustegevusena.

89 Kritiseeritud eristamisel märkis Esimese Astme Kohus esiteks vaidlustatud kohtuotsuse punktis 59, et Eurocontroli täidesaatva organi ettevalmistatud standardite vastuvõtmine Eurocontroli nõukogu poolt kuulub seadusandluse valdkonda, arvestades, et nimetatud nõukogusse kuuluvad kõigi konventsiooniosaliste riikide

tsiviillennundusametite juhatajad, keda on nende vastavad riigid volitanud vastu võtma kõigi nende riikide jaoks õiguslikult siduvaid tehnospetsifikaate. See tegevus kuulub vaidlustatud kohtuotsuse põhjenduste kohaselt otseselt nende riikide avaliku võimu teostamise ülesannete hulka ning Eurocontroli roll on sarnane ministri rolliga, kes siseriiklikul tasandil valmistab ette seadusandlikke või muid õiguslikke meetmeid, mille valitsus seejärel vastu võtab. Seega on tegemist tegevusega, mis kuulub Eurocontroli täidetavate avalik-õiguslike ülesannete hulka.

90 Edasi leidis Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 60, et tehniliste standardite ettevalmistamise või väljatöötamisega seotud Eurocontroli tegevust saab lennuliikluse korraldamise ja lennuohutuse arendamise ülesandest lahutada. Selle hinnangu põhjendamisel leidis ta, et argumendid, mis komisjon esitas selleks, et tõendada Eurocontroli standardimistegevuse seotust tema avalik-õigusliku ülesandega, viitavad tegelikult vaid nende standardite vastuvõtmisele, mitte aga nende väljatöötamisele, arvestades, et rahvusvahelisel tasandil standardite vastuvõtmise vajadus ei nõua ilmtingimata, et neid standardeid välja töötav üksus peab olema see, kes hiljem neid ka vastu võtab.

91 Tuleb aga märkida, et konventsiooni lennuliikluse ohutuse alase koostöö kohta artikli 2 lõike 1 punktist f nähtub, et Eurocontroli ülesannete hulka kuulub ühiste standardite, spetsifikaatide ja menetlusviiside väljatöötamine, vastuvõtmine ning arendamine lennuliikluse korraldamise süsteemide ja teenistuste jaoks. Seega tuleb asuda seisukohale, et konventsiooniosalised riigid on Eurocontrolile usaldanud nii standardite ettevalmistamise ja väljatöötamise tegevuse kui ka nende standardite vastuvõtmise tegevuse, ilma nende ülesannete vahel vahet tegemata.

92 Lisaks aitab standardite ettevalmistamise ja väljatöötamise tegevus otseselt saavutada konventsiooni lennuliikluse ohutuse alase koostöö kohta artiklis 1 määratletud Eurocontroli eesmärki, millele viidatakse käesoleva kohtuotsuse punktis 73, st saavutada Euroopa ühtse lennuliikluse korraldamise süsteemi loomiseks vajalik ühtlustamine ja integreerimine. See tegevus on ühtekuuluv tehnilise standardimise tegevusega, mille konventsiooniosalised riigid on Eurocontrolile usaldanud konventsiooniosaliste riikide koostöö raames, mis peab kaasa aitama lennuohutuse säilitamisele ja parandamisele, mis on aga avaliku võimu teostamisega seotud ülesanded.

93 Eeltoodust tuleneb, et vaidlustatud kohtuotsuses on rikutud õigusnorme, kuna selles on asutud seisukohale, et Eurocontroli poolt standardite ettevalmistamise ja väljatöötamise tegevust saab lahutada lennuliikluse korraldamise ja lennuohutuse arendamise ülesandest. See rikkumine ei muuda aga Esimese Astme Kohtu lõppjäreldust, mis tuleneb teistest põhjendustest ja mille kohaselt ei ole komisjon teinud ilmset hindamisviga, leides, et Eurocontroli tehnilise standardimise tegevus ei ole majandustegevus ja et seetõttu ei ole talle kohaldatavad ka asutamislepingu konkurentsieeskirjad. Seega tuleb asuda seisukohale, et vaidlustatud kohtuotsuse põhjendustes tehtud õigusnormi rikkumise tõttu ei tule seda otsust tühistada.

a) Väide ühenduse kohtupraktikas väljakujundatud majandustegevuse mõistega vastuolus oleva majandustegevuse mõiste kasutamise kohta

94 Selex leiab selles väites, et Esimese Astme Kohtu hinnangul, mille kohaselt ei ole Selex tõendanud tehnilise standardimise teenuse turu olemasolu, puudub seos hinnanguga, et sellel tegevusel on majanduslik laad, ning see hinnang on ebatäpne, kuna vaidlusaluses komisjoni otsuses nõustus komisjon Selexi väljapakutud asjaomase turu määratlusega. Ta leiab, et vastupidi Esimese Astme Kohtu hinnangule pakub Eurocontrol riikidele iseseisvat teenust, mis seisneb tehniliste standardite väljatöötamises. Igal juhul ei ole kohtupraktika ja komisjoni praktika kohaselt asjakohane asjaolu, et kõnealune tegevus ei seisne teataval turul kaupade või teenuste pakkumises. Pigem on oluline, kas kõnealust tegevust võib juba iseenesest ja objektiivselt lugeda majandustegevuseks.

95 Lisaks on vastuolus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 61 esitatud põhjendus, milles Esimese Astme Kohus välistas standardite väljatöötamise tegevuse majandusliku laadi seetõttu, et need standardid võtab hiljem vastu Eurocontroli nõukogu, ja vaidlustatud kohtuotsuse punktides 59–60 esitatud põhjendused, milles Esimese Astme Kohus eristab tehniliste standardite väljatöötamist nende vastuvõtmisest.

96 Selle kohta tuleb märkida, et käesoleva kohtuotsuse punktides 91 ja 92 esitatud põhjendustest tuleneb, et Eurocontroli tehnilise standardimise tegevus on tervikuna seotud avaliku võimu teostamise ülesannetega ja seetõttu ei ole see tegevus majanduslikku laadi.

97 Eeltoodust nähtub, et alusetu on käesolev väide, milles Selex kritiseerib vaidlustatud kohtuotsuse neid põhjendusi, milles Esimese Astme Kohus jõudis järeldusele, et hageja ei ole tõendanud, et tehnilise standardimise tegevus seisneb kaupade või teenuste pakkumises konkreetsel turul.

b) Väide vaidlusaluse komisjoni otsuse sisu moonutamise kohta

98 Selex leiab selles väites, et Esimese Astme Kohus, kinnitades vaidlustatud kohtuotsuse punktides 15 ja 48, et vaidlusalune komisjoni otsus põhines kahel järeldusel – esiteks, et Eurocontrol ei olnud ettevõtja, ning teiseks, et vaidlustatud käitumine ei olnud igal juhul vastuolus EÜ artikliga 82 –, on ta moonutanud vaidlusaluse komisjoni otsuse sisu, mis põhines ainult hinnangul asjassepuutuva tegevuse majandusliku laadi kohta ega sisaldanud mingit hinnangut turgu valitseva seisundi kuritarvitamise suhtes. Esimese Astme Kohus kasutas hoopis komisjoni kasutatud sõnastust, kontrollimata, kas sellega kaasnes vähimgi põhjendus, ja asendas komisjoni tegeliku põhjenduse enda põhjendusega.

99 Piisab sellest, kui märkida, et see väide on tulemusetu, sest Esimese Astme Kohus jättis hagi rahuldamata põhjusel, et asutamislepingu konkurentsiõiguse sätted ei ole Eurocontroli tehnilise standardimise tegevusele kohaldatavad ning seetõttu ei uurinud ta ka hageja teist väidet, et Eurocontroli poolt EÜ artikli 82 rikkumise toimepanemise osas on tehtud ilmne hindamisviga.

100 Seega tuleb see väide tagasi lükata.

c) Väide, et sotsiaalteenuste alast ühenduse kohtupraktikat on vääralt kohaldatud

101 Selex leiab selles väites, et Esimese Astme Kohus on vääralt tagasi lükanud tema argumendid, mille kohaselt ei saa eespool viidatud kohtuasjas FENIN *vs*. komisjon tehtud otsuse põhjenduskäiku üle võtta käesolevasse asja, kus asjassepuutuva tegevuse eripära ei ole seotud solidaarsuse elemendiga. Samas tuleneb kohtupraktikast, et see element on olenevalt selle esinemise astmest määrav, et teha kindlaks, kas asjassepuutuv tegevus on ettevõtja tegevus või mitte.

102 Samas, esiteks ei ole Esimese Astme Kohus rikkunud õigusnorme, kui märkis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 65, osutades eespool viidatud kohtuotsusele FENIN *vs*. komisjon, et hindamaks, kas tegevus on majanduslikku laadi või mitte, ei tule ostmistegevust eraldada kauba hilisemast kasutamisest eesmärgil, milleks see kaup on loodud, ja et ostutegevuse laadi määrab kindlalt kauba hilisema kasutamise majanduslik või mittemajanduslik laad (vt 11. juuli 2006. aasta otsus kohtuasjas C-205/03 P: FENIN *vs*. komisjon, EKL 2006, lk I-6295, punkt 26). Esimese Astme Kohus on vaidlusaluses kohtuasjas õigesti järeldanud, et tehnilise standardimise tegevuse mittemajanduslik laad tähendab, et ka selle standardimisega seotud prototüüpide ostmise tegevus on mittemajanduslikku laadi.

103 Teiseks on vaidlustatud kohtuotsuses õigesti tagasi lükatud ka hageja argument, et seda põhjenduskäiku ei saa üle võtta käesolevasse asja. Sama põhjenduskäiku võib loomulikult kohaldada muudele tegevustele kui sotsiaalteenused või solidaarsusel põhinevad tegevused, kuid need tunnused ei ole tegevuse mittemajandusliku laadi tingimused, vaid ainult teave, millega tuleb vajadusel arvestada, et teatud tegevust käesoleva kohtuotsuse punktides 69 ja 70 viidatud kohtupraktika kohaselt määratleda.

104 Järelikult tuleb see väide tagasi lükata.

d) Väide, et rikutud on kohustust esitada piisav põhjendus

105 Selex leiab, et vaidlustatud kohtuotsuse punktid 59–62 ei ole standardimistegevuse turu määratluse osas piisavalt põhjendatud. Ta märgib, et kuigi tema on juba asjaomase turu määratluse välja pakkunud ning komisjon ei ole sellele vaidlusaluses komisjoni otsuses vastu vaielnud, on Esimese Astme Kohus sellest määratlusest kõrvale kaldunud ilma, et ta oleks oma hinnangut argumenteerinud või tuginenud poolte esitatud tehnilistele või õiguslikele asjaoludele.

106 Selle kohta tuleb märkida, et vastupidi sellele, mida väidab Selex, ei ole komisjon vaidlusaluses komisjoni otsuses võtnud seisukohta asjaomase turu määratluse suhtes, vaid tuvastanud, nagu ta kinnitas ka Esimese Astme Kohtus, et tehnilise standardimise tegevus ei ole majanduslikku laadi tegevus. Jõudes sellele järeldusele, märkis Esimese Astme Kohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 59–62, et nendel põhjustel asub ta seisukohale, et hageja ei ole tõendanud, et tehnilise standardimise tegevus seisnes kaupade või teenuste pakkumises teatud turul.

107 Selle arutluskäiguga on Esimese Astme Kohus, ilma et tal oleks tulnud korrata kõiki tehnilisi üksikasju ja poolte argumente, oma järeldusi piisavalt põhjendanud, võimaldades pooltel nende põhjendustega tutvuda ja Euroopa Kohtul teostada kohtulikku kontrolli; seetõttu tuleb see väide tagasi lükata.

3. Väited EÜ artikli 82 kohaldatavuse kohta uurimis- ja arendustegevusele

108 Selex esitab Eurocontroli uurimis- ja arendustegevuse kohta oma apellatsioonkaebuse põhjendamiseks kolm väidet, millest esimese kohaselt on moonutatud vaidlusaluse komisjoni otsuse sisu, kasutatud ühenduse kohtupraktikas väljakujundatud majandustegevuse mõistega vastuolus olevat majandustegevuse mõistet ja moonutatud tema poolt esitatud tõendeid intellektuaalomandi õiguste korra haldamise majandusliku laadi kohta.

a) Väide, et vaidlusaluse komisjoni otsuse sisu on moonutatud

109 Selex leiab selles väites, et vaidlustatud kohtuotsuses on ilmselgelt moonutatud vaidlusaluse komisjoni otsuse sisu, kuna seal on märgitud, et vaidlusaluses komisjoni otsuses ei leia kinnitust seisukoht, et komisjon ei ole vaidlustanud prototüüpide omandamise ja intellektuaalomandi õiguste haldamise tegevuste majanduslikku laadi, samas kui selle otsuse lihtsast lugemisest nähtub, et komisjon ei ole vaidlustanud mitte seda seisukohta, vaid ainult turgu valitseva seisundi kuritarvitamise esinemist. Seega omistas Esimese Astme Kohus vaidlusalusele komisjoni otsusele sisu, mida sellel ei olnud ja asendas selle otsuse põhjenduse oma põhjendusega.

110 Selle kohta piisab, kui märkida, et see väide on põhjendamatu, sest komisjon on vaidlusaluse komisjoni otsuse punktides 28 ja 29 sõnaselgelt märkinud, et tema hinnangul ei ole kaebuse esemeks olevad Eurocontroli tegevused majanduslikku laadi. See hinnang tuleneb ka vaidlusaluse komisjoni otsuse punktist 32, mis käsitleb intellektuaalomandi õiguste haldamist.

111 Eeldades, et selles väites leitakse tegelikult, et vaidlusalust komisjoni otsust on puudulikult põhjendatud, siis – nagu märgib ka komisjon – on see väide vastuvõetamatu, sest see on esitatud esimest korda alles apellatsioonkaebuses.

112 Seetõttu tuleb see väide tagasi lükata.

b) Väide ühenduse kohtupraktikas väljakujundatud majandustegevuse mõistega vastuolus oleva majandustegevuse mõiste kasutamise kohta

113 Selles väites ei nõustu Selex esiteks vaidlustatud kohtuotsuse punktis 76 esitatud seisukohaga, mille kohaselt on prototüüpide omandamine tegelikult vaid nende arendamise lisategevus, millega tegelevad kolmandad isikud. Ta toonitab, et asjassepuutuv tegevus on prototüüpide omandamine, mis toimub enne tehnospetsifikatsioonide määratlemist, ja seetõttu ei ole oluline asjaolu, et prototüüpe arendavad välja kolmandad isikud.

114 Selle kohta tuleb märkida, et mitte viimati nimetatud põhjusel ei tuvastanud Esimese Astme Kohus, et komisjon ei ole teinud ilmset hindamisviga, leides, et Eurocontroli rahastatav uurimis- ja arendustegevus ei ole käsitletav majandustegevusena ning et konkurentsieeskirjad tema suhtes ei kohaldu. Nimelt tuleneb vaidlustatud kohtuotsuse punktist 75, et Esimese Astme Kohus asus seisukohale, et prototüüpide omandamine selle tegevuse raames ning esimesena nimetatud tegevusega seotud intellektuaalomandi õiguste haldamine ei anna uurimis- ja arendustegevusele majanduslikku laadi, kuna see omandamine ei ole seotud kaupade või teenuste pakkumisega teatud turul. Sellise analüüsiga ei ole käesoleva kohtuotsuse punktis 102 märgitud põhjustel õigusnorme rikutud.

115 Edasi ei nõustu Selex vaidlustatud kohtuotsuse punktis 77 esitatud seisukohaga, et intellektuaalomandi õiguste haldamisega ei tegeletud nende õiguste kaubandusliku kasutamise eesmärgil ja et litsentse anti tasuta. Need seisukohad, isegi kui eeldada, et need on tõesed, on vastuolus kohtupraktikaga, mille kohaselt ei ole asjaolu, et üksuse eesmärk ei ole tulu teenimine, asjassepuutuv tunnus tema ettevõtjaks kvalifitseerimisel.

116 Vastupidi väidetule tuleneb kohtupraktikast, et tegevuse majandusliku või mittemajandusliku laadi hindamisel on tulu teenimise eesmärgi puudumine küll asjakohane kriteerium, kuid ainult sellest ei piisa (vt selle kohta eelkõige 16. novembri 1995. aasta otsus kohtuasjas C-244/94: Fédération française des sociétés d'assurance jt, EKL 1995, lk I-4013, punkt 21; 21. septembri 1999. aasta otsus kohtuasjas C-67/96: Albany, EKL 1999, lk I-5751, punkt 85, ja 23. märtsi 2006. aasta otsus kohtuasjas C-237/04: Enirisorse, EKL 2006, lk I-2843, punkt 31).

117 Seega on Esimese Astme Kohus, olles eelnevalt meenutanud, et tegevuse majandusliku laadi uurimisel on tasu puudumise element vaid lisanduv tunnus teiste tunnuste hulgas ja see ei välista iseenesest selle tegevuse majanduslikku laadi, õigusnorme rikkumata võtnud seda, et Eurocontrol andis prototüüpide kasutamise litsentse tasuta, arvesse kui tunnust, mis viitab intellektuaalomandi õiguste haldamise tegevuse mittemajanduslikule laadile ja mis lisandub ülejäänud asjaoludele.

118 Lõpuks on Selexi arvates kohtupraktikaga vastuolus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 77 esitatud seisukoht, et intellektuaalomandi õiguste haldamine on tehnilise arenduse edendamise lisategevus, moodustades ühe osa Eurocontroli ülesande üldiste huvide eesmärgist, millega ei tegeleta nimetatud eesmärgist lahutatavate organisatsiooni enda huvide edendamiseks, mis välistab tegevuse majandusliku laadi. Osutades eespool viidatud kohtuotsusele Enirisorse, leiab Selex, et Euroopa Kohus on juba otsustanud, esiteks, et uute tehnoloogiate väljaarendamise ülesanne võib olla majanduslikku laadi tegevus, ja teiseks, viidates nimetatud kohtuotsusele ja 25. oktoobri 2001. aasta otsusele kohtuasjas C-475/99: Ambulanz Glöckner (EKL 2001, lk I-8089, punkt 21), et asjaolu, et avalikku huvi teenivaid kohustusi täidab ettevõtja, ei saa tähendada seda, et asjassepuutuvat tegevust ei võiks käsitleda majandustegevusena.

119 Selle kohta tuleb märkida, et vaidlustatud kohtuotsuses kritiseeritud põhjendused ei välista mingil viisil seda, et tehnoloogia edasiarendamise tegevus võib olla majanduslikku laadi tegevus, samuti nagu see ei välista ka seda, et avalik-õiguslikke kohustusi täitev üksus võib tegeleda seda laadi tegevusega. Esimese Astme Kohus on vaid hinnanud tema menetluses olnud kohtuasja puutuvaid asjaolusid ning järeldanud, rikkumata seejuures õigusnorme ja minemata vastuollu viidatud kohtupraktikaga, et kuna Eurocontroli ülesannete üldiste huvide raames teostatav intellektuaalomandi

õiguste haldamine toimub tasuta ja et see on tehnilise arenduse edendamise lisategevus, siis puudub sellel tegevusel majanduslik laad.

120 Kuna ükski esitatud argument ei ole põhjendatud, tuleb ka see väide tagasi lükata.

c) Väide, et moonutatud on hageja esitatud tõendeid intellektuaalomandi õiguste haldamise majandusliku laadi kohta

121 Selles väites heidab Selex Esimese Astme Kohtule ette, et vaidlustatud kohtuotsuse punktis 79 moonutas ta Selexi poolt kohtuistungil esitatud argumente Eurocontroli tasustamise kohta, leides, et need argumendid põhinevad 23. aprilli 1997. aasta sisedokumendil pealkirjaga „ARTAS Intellectual Property Rights and Industrial Policy" (Intellektuaalomandi õigused ja tööstuspoliitika ARTAS-süsteemi raames) ja et nendega sooviti tõendada, et Eurocontrol sai litsentside haldamise eest tasu. Selex viitas nendele dokumentidele oma hagiavalduses vaid selleks, et juhtida tähelepanu Eurocontroli erinevatele rollidele ning vastuolule Eurocontroli intellektuaalomandi õiguste haldamise süsteemi ja viidatud dokumendi sisu vahel. Samas viitas ta kohtuistungil selle dokumendi viimasele avaldatud versioonile pealkirjaga „ARTAS Industrial Policy" (ARTAS-e tööstuspoliitika), juhtimaks tähelepanu sellele, et asjassepuutuva tegevuse majanduslik laad on muutunud ilmselgeks. Seega andis Esimese Astme Kohus hagiavaldusele sisu, mida sellel ei olnud.

122 Piisab, kui selle kohta märkida, et kuigi Esimese Astme Kohus mõistis, et hageja argument, et Eurocontrol ei andnud litsentse tasuta, põhines hagiavalduses viidatud dokumendil ja mitte dokumendil, millele esimest korda viidati alles kohtuistungil, ei muuda see mingil viisil Esimese Astme Kohtu hinnangut, et neid litsentse anti tasuta, ega uurimis- ja arendustegevust puudutavate kõikide asjaolude uurimisel tehtud lõplikku järeldust.

123 Seega tuleb see väide tagasi lükata.

124 Arvestades eespool toodud põhjendusi nende kogumis tuleb apellatsioonkaebus rahuldamata jätta.

V. Kohtukulud

125 Vastavalt kodukorra artikli 69 lõikele 2, mida selle kodukorra artikli 118 kohaselt kohaldatakse ka apellatsioonkaebuste lahendamisel, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna Selexi apellatsioonkaebus jäeti rahuldamata, kannab ta ise enda kohtukulud ning kuna komisjon on seda nõudnud, mõistetakse temalt välja ka komisjoni kohtukulud.

126 Vastavalt sama kodukorra artikli 69 lõike 3 esimesele lõigule, mida samuti kohaldatakse apellatsioonkaebuste lahendamisel, võib Euroopa Kohus, kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks, otsustada kulude jaotuse või jätta kummagi poole kohtukulud tema enda kanda. Käesolevas asjas otsustab Euroopa Kohus, et Selexilt mõistetakse välja pool Eurocontroli kohtukuludest ja viimane kannab järelikult pool tema enda kohtukuludest.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

1. Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.

2. **Jätta SELEX Sistemi Integrati SpA kohtukulud tema enda kanda ning mõista temalt välja Euroopa Ühenduste Komisjoni kohtukulud ja pool Euroopa Lennuliikluse Ohutuse Organisatsiooni (Eurocontrol) kohtukuludest.**

3. **Jätta pool Euroopa Lennuliikluse Ohutuse Organisatsiooni kohtukuludest tema enda kanda.**

Allkirjad